

7/8665

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/1718/4195
Konu : Yazılı soru önergesi

09.09/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli,10/07/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14443 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Van Milletvekili Fatma Kurtulan tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8665 Esas No.lu soru önergesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/1719/4196
Konu : Yazılı soru önergesi

.../.../2009

Sayın Fatma KURTULAN
Van Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8665 No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Zorunlu nedenlerle nakil" kenar başlıklı 56.maddesinin birinci fıkrasında "Kurumların elverişsiz ve yetersiz kalması, kapsama gücünün aşılması, kullanılamaz hâle gelmesi, asayiş, güvenlik, doğal afet, yangın ve büyük onarım gibi zorunlu nedenlerle başka kurumlara nakledilmeleri gerekli görülen hükümlüler, yargı çevresi dışında Adalet Bakanlığınca belirlenen ve konumlarına uygun olan diğer kurumlara nakledilebilirler.";

B) Adalet Bakanlığı Memur Sınav- Atama ve Nakil Yönetmeliğinin;

1- "Naklen Atama Esasları" kenar başlıklı 22.maddesinde,

"Bu Yönetmelik kapsamındaki memurların unvan ve sınıf değişikliği olmaksızın naklen atanabilmeleri için;

a) Görev yaptıkları adalet komisyonları yetki alanı içerisinde en az iki yıl hizmet etmiş olmaları,

b) Atanmak istedikleri veya atanacakları yerlerde durumlarına uygun bir kadro ve ihtiyaç bulunması,

gerekir.

Askerlikte, açıkta ve aylıksız izinde geçirilen süreler ile hastalık raporlarının üç aydan fazlası birinci fıkrada belirtilen iki yıllık sürenin hesabında dikkate alınmaz.

Ceza infaz kurumları ve tutukevleri ile denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlükleri personeli için birinci fıkrada belirtilenlere ilâve olarak;

a) Son iki yıllık sicil raporlarının iyi olması veya son beş yıla kadar olan sicil raporları ortalamasının, olumsuz notu bulunmamak ve en fazla bir orta notu bulunmak şartıyla en az 80 puan olması ve denetim elemanlarınca düzenlenen raporların zayıf olmaması,

b) Son görev yerindeki eylemi ile ilgili olarak son iki yıl içerisinde uyarma ve kınama dışında herhangi bir disiplin cezası almamış bulunması,

şartları da aranır.

Atamaları adalet komisyonlarınca teklif edilenler dışındaki ceza infaz kurumları ve tutukevleri personelinin naklen atamaları her yılın Mayıs ayında toplu olarak yapılır. Ancak gerek görülmesi durumunda bu personelin ataması her zaman yapılabilir.";

2- "Hizmet Gereği Atama" kenar başlıklı 29. maddesinde,

"Adli veya idarî soruşturma ya da sicil raporları sonuçları veya denetim elemanlarınca düzenlenen raporlara göre olumsuzluğu tespit edilmiş olanlar veya tutum ve davranışları nedeniyle o yerde kalmaları, ilgisine göre Cumhuriyet başsavcısı, bölge idare mahkemesi başkanı veya Adli Tıp Kurumu Başkanınca uygun görülmeyp gerekçeli olarak atanmaları teklif edilenler, bu yönetmelikte belirtilen zorunlu çalışma sürelerini tamamlamadan hizmet gereği olarak başka bir yere atanabilirler.

Atamaları adalet komisyonlarınca teklif edilenler komisyonlarca komisyon merkez veya mülhakatlarına atanabilecekleri gibi komisyonların teklifi üzerine Bakanlık onayı ile başka yerlere de atanabilirler.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Bakanlık ve Adli Tıp Kurumu merkez kadrolarında görev yapan personel birinci fıkrada belirtilen nedenlerle durumlarına uygun taşra kadrolarına atanabilirler.

Yüksek mahkemelerde görev yapan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi personel, ilgili yüksek mahkemenin teklifi üzerine iktisap ettikleri kadro ve aylığa uygun taşra teşkilâtı kadrolarına Bakanlıkça atanabilirler.

Bu maddeye göre hizmet gereği naklen ataması yapılanlar,

a) Atandığı yerde göreve başladığı tarihten itibaren en az üç yıl görev yapması,

b) Atandığı yerdeki son üç yıla ait sicil raporları ile denetim elemanlarınca düzenlenen gizli raporlarının iyi olması,

c) Atandığı yerdeki herhangi bir eylemi ile ilgili olarak son üç yıl içerisinde uyarma dışında herhangi bir disiplin cezası almamış bulunması,

d) Atandığı yerdeki herhangi bir eylemi ile ilgili olarak son üç yıl içerisinde taksirli suçlar dışında paraya çevrilmiş veya tecil edilmiş olsa bile hükümlülüğü ile adli ve idarî soruşturması veya ceza davasının bulunmaması,

e) Atanmak istediği yerde durumuna uygun boş kadro ve ihtiyaç bulunması şartıyla kendi isteği ile naklen atanma talebinde bulunabilirler. Ancak askerlikte, açıkta ve aylıksız izinde geçirilen süreler ile hastalık raporlarının üç aydan fazlası üç yıllık süreden sayılmaz.

Hizmet gereği olarak atanarlardan; aynı komisyon içinde bir yere atanarl önceki görev yerine, komisyon dışı bir yere atanarl önceki görev yerinin bağı olduğı merkez ve mülhakatına, atamaları komisyonlarca teklif edilenler dışında kalanlar önceki görev yerinin il ve ilçelerine on yıl dolmadan atanamazlar."

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

C) Öte yandan, Bakanlığımızca yayımlanan 22/01/2007 tarihli ve 45/1 No.lu "Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler" konulu Genelgenin "Hükümlü ve Tutukluların Nakil İşlemleri" başlıklı İkinci Bölümünde yer alan "Zorunlu Nedenlerle Nakil" kenar başlıklı maddesinin birinci fıkrasında da "Kurumların elverişsiz ve yetersiz kalması, kapsama gücünün aşılması, kullanılamaz hâle gelmesi, asayiş, güvenlik, doğal afet, yangın ve büyük onarım gibi zorunlu nedenlerle başka kurumlara nakledilmeleri gerekli görülen hükümlü ve tutuklular, yargı çevresi dışında Bakanlıkça belirlenen ve konumlarına uygun olan diğer kurumlara nakledilebilecektir." düzenlemesine yer verilmiştir.

II- Son yıllarda adalet sistemimizde reform niteliğinde köklü değişiklikler yapılmıştır. Başta 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun olmak üzere, bir çok kanunla, insan hak ve hürriyetlerine uygun, çağdaş ve modern düzenlemeler getirilmiş olup, bunun yanı sıra ceza infaz kurumlarının fiziksel şartlarının iyileştirilmesi için de bir çok yeni proje hayata geçirilmiştir. Yapısal ve yasal düzenlemelerin tamamlayıcısı olarak tüzük, yönetmelik ve genelgeler çıkarılmıştır. Bunlarla, mevzuat alanındaki boşluğun giderilerek kurumların bütün faaliyetlerinin standart hâle getirilmesi amaçlanmıştır.

Ceza infaz kurumları, ulusal ve uluslararası denetim mekanizmaları tarafından düzenli olarak haberli ve habersiz denetime tâbi tutulmaktadır. Son yıllarda ceza infaz kurumlarımızda insan hakları ihlallerine ilişkin iddialar yok denecek kadar azalmış olup, Bakanlığımıza iletilen bu tür iddialar titizlikle takip edilerek yasal gereği yapılmaktadır.

Bu bağlamda, F tipi yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumlarımız da dâhil olmak üzere bütün kurumlarımızın faaliyet ve işlemleri aşağıdaki şekilde denetlenmektedir.

a) İdarî Denetim: Adalet Bakanlığı müfettişleri, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü kontrolörleri ve diğer görevlileri tarafından yerine getirilen denetimdir. Ayrıca, il ve ilçe insan haklarını inceleme komisyonları da ceza infaz kurumlarımızı idarî yönden denetleyebilmektedir.

b) Adli Denetim: İnfaz hâkimliği ve itiraz hâlinde ağır ceza mahkemesince yapılan denetimdir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

c) Sivil Toplum Denetimi: Sivil toplum üyelerinden oluşan izleme kurullarınca yapılan denetimdir.

d) Parlâmento Denetimi: Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu tarafından yapılan denetimdir.

e) Uluslararası Denetim: Avrupa İşkencenin Önlemesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi ceza infaz kurumlarımızı denetleyebilmektedir.

Adli denetim kapsamında, ceza infaz kurumlarımız 16/05/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

Sivil toplum örgütlerinin denetimi kapsamında, 14/06/2001 tarihli ve 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve halen 130 ağır ceza merkezinde faaliyet gösteren izleme kurulu üyeleri hâkim ve Cumhuriyet savcılarında oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler.

Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edip denetleyebilmektedir.

Parlamento denetimi kapsamında ise Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

Ayrıca, infaz kurumlarımız, Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi ve Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği dışında, Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

III- Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından sürdürülen yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında ceza infaz kurumlarında eğitim-öğretim, sosyal-kültürel ve psiko-sosyal faaliyetlerin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi amacıyla "Standartlar Sistemi"ne geçilmiştir.

Standartlar Sistemi, ceza infaz kurumlarındaki eğitim ve iyileştirme çalışmalarının her kurum için nitelik ve sayısal olarak belirlenen esaslar çerçevesinde yapılmasını ve verimlilik esasına göre not verilerek takibini ifade etmektedir. Bu şekilde, F tipi yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarında gerçekleştirilen, sohbet dâhil her türlü etkinliğin takibi, denetimi, geliştirilmesi ve varsa aksaklıklarının giderilmesi için gerekli izleme sistemi oluşturulmuştur. Her infaz kurumuna ait çizelgeler üçer aylık dönemlerde yılda dört kez tanzim edilerek Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne gönderilmekte ve bu işle görevlendirilen bir uzman ekip tarafından değerlendirilmektedir.

Sağlanan bu gelişmeye rağmen kurumlarımızda mevzuatın yeni olmasından kaynaklanan farklı uygulamalar olabilmektedir. Bu uygulamalar sırasında hak ihlâllerine yönelik ileri sürülen iddialar da derhal soruşturulmakta ve yasal gereği yapılmaktadır.

IV- İnfaz kurumlarında kötü muamele vakalarının yaşanmaması, bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için, Avrupa Birliğine katılım sürecinde mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış; bu kapsamda 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 94, 95 ve 96. maddelerinde "işkence", "neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence" ve "eziyet" suçları için ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını da içeren hürriyeti bağlayıcı cezalar öngörülmüştür.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

V- Ceza infaz kurumlarında çalışacak görevliler, özellikle lise ve tercihen üniversite mezunu kişiler arasından seçilmekte, tüm görevlilere dört ayrı personel eğitim merkezinde, meslekî bilgi ve becerilerinin artırılmasına yönelik derslerin yanı sıra zorunlu ders olarak insan hakları ve uygulamaları ile uluslararası cezaevi standartları konusunda sürekli eğitim verilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında insan hakları bilincinin geliştirilmesi için kurum görevlileri ile sivil toplum kuruluşlarının katıldığı ortak seminer, konferans ve atölye çalışmaları yapılmakta, infaz kurumları birlikte ziyaret edilmektedir.

VI- İnfaz kurumlarının Dünya standartlarına kavuşması için, Avrupa Birliğinin fon ve uzman katkısıyla önemli projeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda Türk infaz kurumları, yönetim, eğitim, fiziksel yapı ve işleyiş olarak Dünyanın pek çok ülkesinden ve Avrupa Birliği üyesi ülkelerin pek çoğunun infaz sistemlerinden daha iyi duruma getirilmiştir.

VII- Soru önergesinde adı geçen Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun deprem bölgesinde olması nedeniyle, kolon ve duvarlarında güçlendirme yapılmasına gerek olup olmadığının tespiti için ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına, 2007 Mâli Yılı Genel Bütçesinden 17.332,00 TL ödeneğin gönderilerek, Kurumun depreme karşı mukavemetinin tespitinin istendiği; üniversitelerin mühendislik bölümleri ile irtibata geçildiği ve çalışmaların devam ettiği;

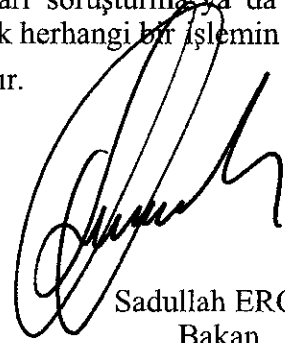
Soru önergesinde adı geçen Kurumun kapasitesinin artırılması amacıyla 374 kişi kapasiteli ek bina yapımının planlandığı; yapım ihalesinin 2008 yılında gerçekleştirildiği; binanın 2010 yılında tamamlanmasının planlandığı;

Söz konusu Kurum da dahil olmak üzere, Ülkemizdeki bir çok infaz kurumunda uzman erbaşlıktan istifa ederek infaz ve koruma memurluğuna geçen kişilerin görev yaptıkları; Adalet Bakanlığı Memur Sınav-Atama ve Nakil Yönetmeliğinin 22. maddesi gereğince infaz ve koruma memurlarının naklen atamalarının kural olarak isteğe bağlı yapılabildiği, ancak adli ve idarî soruşturma ya da sicil raporları veya denetim elemanlarınca düzenlenen raporlara göre olumsuzluğu tespit edilmiş olanlar veya tutum ve davranışları nedeniyle o yerde kalmaları uygun görülmeyip gerekçeli olarak ataması teklif edilenlerin anılan Yönetmeliğin 29. maddesi gereğince atanabildiği;

Soru önergesinde adı geçen Kurumda görev yapan ve uzman erbaşlıktan geçen infaz ve koruma memurlarının tümünün bir başka ceza infaz kurumunda görevlendirilmelerinin mümkün olmaması ve bu personelden haklarında olumsuz adli ve idarî soruşturma ya da sicil raporları bulunan kimse olmaması nedeniyle personel hakkında yapılacak herhangi bir işlemin bulunmadığı,

Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan